

POSTANOWIENIE

8 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 8 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku R. A. i B. A.
z udziałem T. A. s. T., T. A.1
s. F., A. A., G. G., A. A.1 i B. N.
o zasiedzenie nieruchomości,
na skutek skargi kasacyjnej T. A. s. T.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim
z 13 marca 2023 r., II Ca 990/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. ustala, że uczestnicy ponoszą koszty związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 8 sierpnia 2022 r. Sąd Rejonowy w Opocznie oddalił wniosek o odrzucenie skargi o wznowienie postępowania i orzekł o wznowieniu postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Opocznie z 21 stycznia 2020 r. w części dotyczącej stwierdzenia zasiedzenia bliżej opisanej nieruchomości położonej w W., oznaczonej jako działka nr [...], i zmienił to zaskarżone w części postanowienie w ten sposób, że: a) stwierdził, że wnioskodawcy R.A. i B.A. nabyli na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej przez zasiedzenie z dniem 17 grudnia 2016 r. własność bliżej opisanej

nieruchomości położonej w W., oznaczonej jako działka nr [...]1; b) stwierdził, że T.A. s. T. nabył przez zasiedzenie z dniem 17 grudnia 2016 r. własność bliżej opisanej nieruchomości położonej w W., oznaczonej jako działka nr [...]2, oraz orzekł w sprawie kosztów postępowania.

2. Na skutek apelacji wniesionej przez uczestników T.A. s. T. i T.A.1 s. F. oraz zażalenia wniesionego przez wnioskodawców Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowieniem z 13 marca 2023 r. oddalił apelację, orzekł o kosztach postępowania za instancję odwoławczą oraz z zażalenia zmienił zaskarżone postanowienie w zakresie kosztów postępowania.

3. Od postanowienia Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł uczestnik postępowania T.A. s. T. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Skarżący stwierdził, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. z uwagi na rozpoznanie sprawy w składzie jednego sędziego na podstawie art. 15zys¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2021, poz. 1090, ze zm.). Skarżący podniósł ponadto, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie wskazanych w zarzutach kasacyjnych przepisów prawa procesowego i prawa materialnego.

4. Wnioskodawcy wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej, a także o zasądzenie od skarżącego na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już

wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 3 lub 4 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

7. Według Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie zachodzi nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c., w związku z rozpoznaniem sprawy w składzie jednoosobowym na podstawie art. 15zzs1 ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W powołanej przez skarżącego uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, Sąd stwierdził, że rozpoznanie sprawy w takim składzie prowadzi do nieważności postępowania, przy czym nadając tej uchwale moc zasady prawnej Sąd ustalił, że przyjęta w uchwale wykładnia obowiązuje od dnia jej podjęcia. W niniejszej sprawie zaskarżone postanowienie zapadło przed datą podjęcia powyższej uchwały. O niedopuszczalnym naruszeniu art. 45 ust. 1

Konstytucji nie świadczy zaś samo odstępstwo od zasady kolegalności. W kontekście zasad konstytucyjnych ingerencja ustawodawcy w tę zasadę w czasie zagrożenia epidemiologicznego nie jest z zasady niedopuszczalna i nie skutkuje a priori nieważnością postępowania (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 kwietnia 2022 r., III CZP 77/22; z 15 lutego 2024 r., I CSK 413/23 i z 11 kwietnia 2024 r., I CSK 1092/23).

8. W kwestii oczywistej zasadności skargi jako przyczyny kasacyjnej w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczególności czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12). Analiza sprawy wskazuje, że ustalenia sądów nie zawierają zarzucanych przez skarżącego uchybień, które kwalifikowałyby skargę jako oczywiście uzasadnioną.

9. Skarżący podnosi, że o oczywistej zasadności skargi świadczy rażące jego zdaniem naruszenie prawa materialnego i prawa procesowego. Ma ono polegać na tym, że sąd odwoławczy bezpodstawnie zdaniem skarżącego ustalił, iż wnioskodawcy byli posiadaczami samoistnymi oznaczonej części nieruchomości przez ustalony okres czasu oraz że w sposób nieuprawniony przyjął, iż wnioskodawcy z niniejszego postępowania z winy skarżącego nie byli uczestnikami postępowania pierwotnego w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości oznaczonej jako działka o numerze ew. [...]. Twierdzenia te w istocie zmierzają do

polemiki z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonanyymi przez sądy obu instancji. Jednakże w postępowaniu kasacyjnym jest to niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu, i nie dokonuje kontroli prawidłowości oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji, jak również kontroli prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2011 r., III CSK 72/10). Sąd Najwyższy jest tym samym związany ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez sąd powszechny. Oznacza to niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

10. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

11. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

(G.N.-J.)

r.g.